

Open Schools Journal for Open Science

Vol 5, No 3 (2022)

Open Schools Journal for Open Science - Special Issue -IDEA Conference Proceedings

ΤΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΤΟΝ ΨΗΦΙΑΚΟ ΚΟΣΜΟ

Πένυ Πλατάνια, Αγγελίνα Μαστοράκη

doi: [10.12681/osj.32319](https://doi.org/10.12681/osj.32319)

Copyright © 2022, Πένυ Πλατάνια, Αγγελίνα Μαστοράκη

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

Πλατάνια Π., & Μαστοράκη Α. (2022). ΤΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΤΟΝ ΨΗΦΙΑΚΟ ΚΟΣΜΟ. *Open Schools Journal for Open Science*, 5(3). <https://doi.org/10.12681/osj.32319>

ΤΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΤΟΝ ΨΗΦΙΑΚΟ ΚΟΣΜΟ

Πένυ Πλατάνια, Αγγελίνα Μαστοράκη

Περίληψη

Ζούμε σε μια εποχή τεχνοκρατική που οι μηχανές αντικαθιστούν τις ανθρώπινες υπάρξεις. Οι ηλεκτρονικοί εγκέφαλοι γίνονται υποκατάστατα της σκέψης και της κρίσης. Οι αξίες, τα ιδανικά και οι ιδέες ξεθωριάζουν, ενώ η καλλιέργεια του πνεύματος καθίσταται επιφανειακή. Ο σύγχρονος “υλικός” πολιτισμός και τα πρότυπα που προωθεί εξαπατούν τον άνθρωπο σε μια υλιστική θεώρηση της ζωής. Παρόλα αυτά η σύγχρονη ελληνική κοινωνία δεν παύει να έχει ομοιότητες με το παρελθόν. Ίσως όχι πολλές, ίσως όχι ευδιάκριτες. Ίσως, πλέον, ήρθε η ώρα για μια στροφή στις αξίες του νέου ελληνικού πνεύματος.

Λέξεις κλειδιά: τεχνοκρατία, άνθρωπος, αρχαία Ελλάδα

1. Εισαγωγή

Στην εργασία αυτή θα παρουσιάσουμε την ανάγκη διατήρησης και καλλιέργειας των αξιών του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού, όπως αποτυπώνεται μέσα από τα κλασικά μαθήματα κυρίως, αντίδοτο στη σύγχυση που επέφερε ο νέος ψηφιακός και τεχνολογικός παροξυσμός. Με τη βοήθεια της βιβλιογραφίας συλλέξαμε υλικό το οποίο συγκεντρώσαμε σε ένα αρχείο επεξεργαστή κειμένου word και συνοδεύσαμε με μια παρουσίαση power point.

2. Περιεχόμενο – θεματικά πεδία

Η σύγχρονη κοινωνία

Σήμερα η τεχνική κυριαρχεί στη διάρθρωση της ανθρώπινης ζωής, δεν αρκείται να εξυπηρετεί τη ζωή, αλλά δίνει κατευθύνσεις και γίνεται αιτία ποικίλων νέων φανερωμάτων στην καθημερινότητα. Ζητά να στερήσει από τον άνθρωπο τη χαρά της προσωπικής δημιουργίας, που οφείλεται στη διανοητική και σωματική του προσπάθεια και στην ελεύθερη θέληση του.

Ακόμα και στον τομέα της επιστήμης, οι ειδικές ασχολίες τελικά κάθε άλλο παρά βοηθούν στην κατανόηση και σωστή θεώρηση και ερμηνεία του συνολικού χώρου στον οποίο ανήκουν. Η πολύπλευρη και περίπλοκη ειδίκευση στην επιστήμη και η τυποποίηση με τον μηχανικό αυτοματισμό υποτάσσουν τις ατομικές εργασίες και προσωπικές προσπάθειες μέσα σε ελεγχόμενα όρια δραστηριότητας με περιορισμένα την πρωτοβουλία και το αίσθημα της ευθύνης.

Η παρουσία της προσωπικότητας εκδηλώνεται στην εποχή μας περισσότερο σαν απάνθρωπος συμφεροντολογικός ατομικισμός. Οι θετικές επιστήμες, παραδομένες στα δεσμά της τεχνοκρατίας ασχολούνται με εξωγήινες έρευνες και η τεχνοκρατία με ιλιγγιώδη ρυθμό προχωρά στην κατάκτηση του κόσμου των άστρων. Το πώς θα βρει ο άνθρωπος την ανθρωπιά του, την αξιοπρέπεια του, το πώς θα αναβαθμίσει την ποιότητα της ζωής του, δεν ενδιαφέρει.

Ξένοι ανάμεσα σε ξένους ζουν οι άνθρωποι μέσα σε μια περίπλοκη κοινωνία. Κι αυτή η διατάραξη των διαπροσωπικών σχέσεων και ο κλωνισμός της προσωπικής ζωής προκαλούν αισθήματα ερήμωσης στον άνθρωπο με την απώλεια αξιών του ψυχικού του βίου, του ψυχικού του στηρίγματος.

Η σημερινή κοινωνία και τα ανθρωπιστικά κηρύγματα

Πνευματικά στοιχεία της Αρχαίας Ελλάδας τότε δεν έπαψαν να υπάρχουν στον τόπο μας. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν η φιλοσοφία, οι θετικές επιστήμες, η λογοτεχνία και οι τέχνες, στα οποία εξακολουθούν να φανερώνονται επιδράσεις από τα αρχαία ελληνικά μηνύματα. Παρόλα αυτά, οι

ανθρωπιστικές σπουδές δεν κατόρθωσαν να πραγματοποιήσουν πλατιά και μόνιμα την ηθική αξιοποίηση των ανθρώπων μέχρι τώρα.

Τα κατάλοιπα του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού υπάρχουν στη σύγχρονη κοινωνία, όμως στέκονται αδύναμα να υπερισχύσουν δεδομένου των νέων εξελίξεων που έχουν διαμορφώσει μια νέα κοινωνία. Δεν μπορούμε να φέρουμε την αρχαιότητα στη σημερινή εποχή. Σίγουρα, όμως, χρειάζεται κάποια προσαρμογή ορισμένων ανθρωπιστικών ιδεών και αξιών στις σύγχρονες ανάγκες, στη σύγχρονη νοοτροπία, στις σύγχρονες εξελίξεις, έτσι ώστε ο άνθρωπος να ανέβει ξανά στο υψηλό βάθρο, που τον είχαν τοποθετήσει οι αρχαίοι Έλληνες διανοούμενοι.

Είναι, όμως, αδύνατο να λησμονούμε τι έχουμε κερδίσει από την πνευματικότητα μας και την αφοσίωση στις υψηλές αξίες της ζωής. Με τις ανθρωπιστικές αξίες πρέπει να γίνει ο εξανθρωπισμός της τεχνικής. Η τεχνική πρόοδος πρέπει να συνδεθεί με την ηθική και πνευματική εξέλιξη των ανθρώπων και κοινωνιών και να κατευθυνθεί στην εξυπηρέτηση της.

Οι σύγχρονες επιτυχίες των επιστημονικών ερευνών και της τεχνικής αποβλέπουν στην ευτυχία του ανθρώπου. Αυτός υπήρξε και ο τελικός σκοπός των επιδιώξεων της πνευματικής ηγεσίας της αρχαίας Ελλάδας. Αναφέρεται στον Αριστοτέλη στα Πολιτικά: όλοι κάνουν τα πάντα για χάρη εκείνου που θεωρούν ότι είναι καλό. Αυτό το αγαθό είναι η ευδαιμονία, αν και προσδιορισμένη με ανθρώπινα μέτρα. Η υλική ευδαιμονία είναι η προσφορά της τεχνολογίας στην ανθρωπότητα, ενώ οι αρχαίοι Έλληνες διανοούμενοι προσέφεραν στην ανθρωπότητα ευδαιμονία ηθικού περιεχομένου. Κι αυτή είναι η διαφορά που δημιουργεί ένα τεράστιο χάσμα ανάμεσα στον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό με την κοινωνία στην οποία ζούμε.

Γιατί η Ελλάδα;

Και γιατί η αρχαία Ελλάδα να αποτελεί “πρότυπο” για τη σημερινή κοινωνία; Οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις και οι ολοένα και γρηγορότεροι ρυθμοί προόδου δεν θα έπρεπε, όπως παρουσιάζονται, να διαμορφώνουν την σημαντικότερη περίοδο για την ανθρωπότητα; Κι όμως ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός, οι άνθρωποι, οι δημιουργίες αλλά και το πνεύμα τους ξεπερνούν κατά πολύ τους σημερινούς ανθρώπους και τα επιτεύγματα τους.

Η ελληνίστρια «Jacqueline de Romilly» με το έργο της με τίτλο “Γιατί η Ελλάδα;” έρχεται να απαντήσει σε αντίστοιχες απορίες, μνημονεύοντας την αξία της χώρας μας, βασίζοντας την τεκμηρίωση της σε γνωρίσματα του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού. Σημαντικές αναφορές στο βιβλίο της, με τις οποίες επιβεβαιώνει τη σπουδαιότητα σύνδεσης της σύγχρονης κοινωνίας με στοιχεία του παρελθόντος, είναι οι εξής:

- Το πάθος για την τέχνη του λόγου, της απόδειξης και της ανάλυσης
- Η ιδιαίτερα ανθρώπινη ελληνική τέχνη
- Η θρησκεία
- Οι διαπροσωπικές σχέσεις των ανθρώπων
- Η ιδανική έκφραση της δικαιοσύνης και της ελευθερίας
- Η γλώσσα

Στροφή στην αρχαία ελληνικά γράμματα

Στη σύγχρονη Ελλάδα δίνεται η ευκαιρία σε μαθητές και φοιτητές μέσα από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα να κατακτήσουν βιωματικά κείμενα και να γνωρίσουν καλύτερα τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό. Μέσα από

- Την ανάπτυξη ουσιαστικότερης επαφής με τον αρχαίο ελληνικό λόγο (ιστοριογραφία, ρητορεία, φιλοσοφία)
- Την ανάπτυξη νοητικών δεξιοτήτων (κριτική ικανότητα, σύγκριση και αξιολόγηση, αφαιρετική σκέψη, δημιουργικότητα ιεράρχηση εννοιών, ορθολογική αμφισβήτηση)

- Την ανάπτυξη μεταγνωστικών δεξιοτήτων, ώστε να επιλέγονται οι κατάλληλες διαδικασίες, που οδηγούν στη γνώση, στην ερμηνεία και στην επίλυση προβλημάτων
- Την ανάπτυξη ψυχοκινητικών δεξιοτήτων (θεατρικές τεχνικές, παιχνίδια ρόλων, ρητορικές αντιλογίες, έννοια του ρυθμού στον λόγο, οπτική και ακουστική αντίληψη, παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου)

Ο άνθρωπος βεβαιώνεται ότι τα θεμέλια της ανθρώπινης σκέψης παραμένουν αναλλοίωτα στους αιώνες και μπορούν να αποτελέσουν πολύτιμο οδηγό για το μέλλον. Αφετέρου η άμεση επαφή με την γλώσσα, βοηθά στην κατανόηση των διαφόρων μορφών της Ελληνικής μέσω της φυσιολογικής εξέλιξης και στη συνειδητοποίηση ότι Νέα και Ελληνική αποτελούν μια αδιάσπαστη ενότητα. Έτσι, ουσιαστικά η διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής αποτελεί μια πορεία προς τη γλωσσική αυτογνωσία του μαθητή και στη διαμόρφωση της ταυτότητας ενός ενεργού πολίτη.

Η ιστορική ομιλία του καθηγητή Ζολώτα φωτίζει τη δύναμη και την εμβέλεια της γλώσσας

Kyrie, I eulogize the archons of the Panethnic Numismatic Thesaurus and the Ecumenical Trapeza for the orthodoxy of their axioms, methods and policies, although there is an episode of cacophony of the Trapeza with Hellas.

With enthusiasm we dialogue and synagonize at the synods of our didymous Organizations in which polymorphous economic ideas and dogmas are analyzed and synthesized. Our critical problems such as the numismatic plethora generate some agony and melancholy.

This phenomenon is characteristic of our epoch. But, to my thesis, we have the dynamism to program therapeutic practices as a prophylaxis from chaos and catastrophe. In parallel, a panethnic un hypocritical economic synergy and harmonization in a democratic climate is basic. I apologize for my eccentric monologue. I emphasize my eucharistia to you Kyrie, to the eugenic and generous American Ethnos and to the organizers and protagonists of this Amphictyony and the gastronomic symposia.

Βιβλιογραφία

1. Α. Παπαθανασόπουλου, Ανθρωπιστική παιδεία, Εκδ. Παπαδήμα 1987, Κεφ. 11, σελ. 258-273.
2. https://nop.moec.gov.cy/archeia/mathimata/archaiia_ellinika.pdf.
3. "Jacqueline de Romilly: Όποιος σκέπτεται, σκέπτεται ελληνικά." 05 Νοεμ. 2014, <http://www.hellagen.gr/jacqueline-de-romilly->
4. ΙΕΠ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ, 1^η έκδοση, Αθήνα 2021, σελ. 4-7